

Obecný dom na pohľadnici, začiatok 20. storočia

Centrum Pitvaroša , v strede obecný dom, polovica 20. storočia

Obecný dom v polovici 20. storočia, počítačový model

Obecný úrad v roku 2005

Obecný dom z vnútornej strany, polovica 20. storočia

Pitvarošská slovenská národopisná zbierka, budova bývalých obecných stajní

Interiér slovenskej národopisnej zbierky

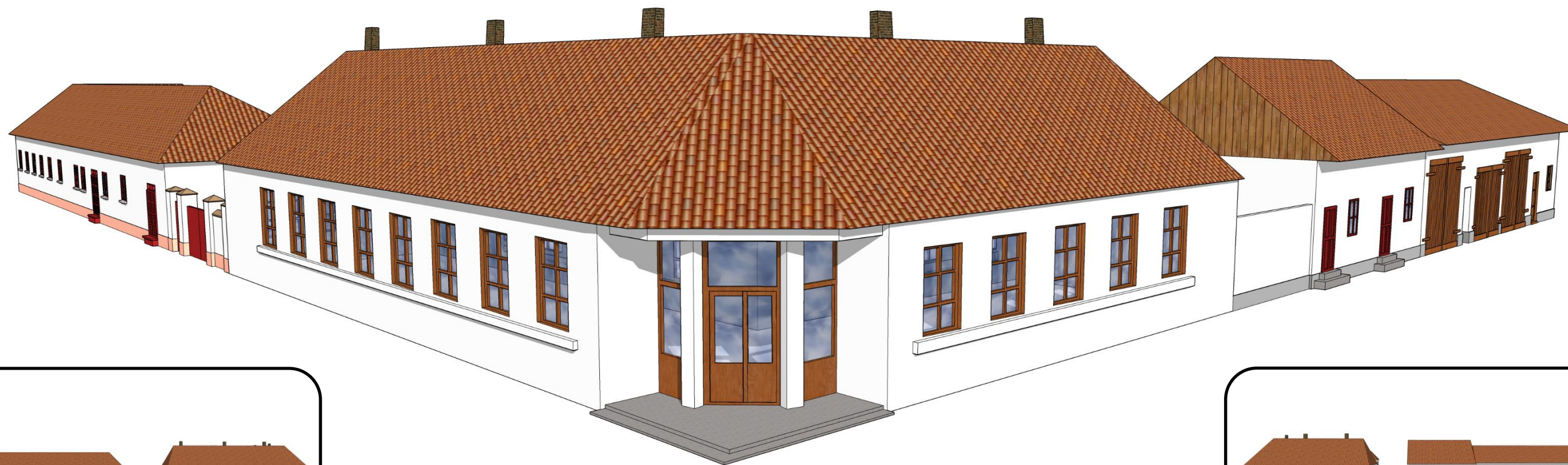
Obecné stajne, polovica 20. storočia

Hasičský voz, polovica 20. storočia

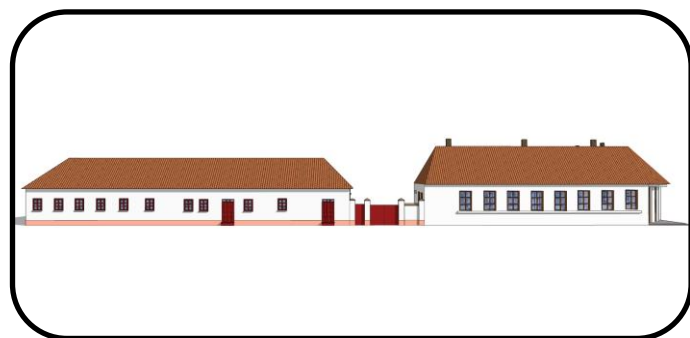

Hasičské auto na Pitvaroši v súčasnosti

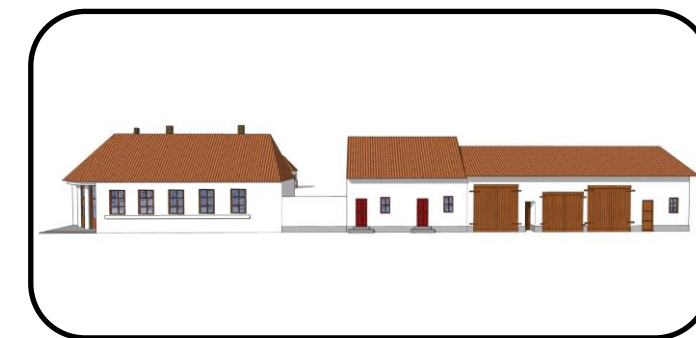

OBEČNÝ DOM NA PITVAROŠI V MINULOSTI A DNES

Michal Kožuch, 2017

Obecný dom, pohľad z Kostolnej ulice, počítačový model

Obecný dom, pohľad z Veľkej ulice, počítačový model

Pitvarošania si už v prvom roku osídľovania zriadili zhromaždenie, ktoré predstavovalo miestnu samosprávu. Členom zhromaždenia sa stal každý muž ako hlava rodiny, bez ohľadu na majetok. Zhromaždenie zvolávali niekoľkokrát do roka. Obyvateľstvo volilo do zhromaždenia najschopnejších ľudí zo svojich radov. Stredobodom volieb bola voľba hlavného reprezentanta - richtára. Samosprávu osadníkov erárna komora neuznala. Až po vzniku obce, v roku 1835, sa začali formovať orgány miestnej obecnej samosprávy. Predstavitelia samosprávy vykonávali svoju činnosť v obecnom dome. Prvý obecný dom, postavený v roku 1830, stál na rovnakom mieste ako dnešný - na rohu Veľkej a Kostolnej ulice (dnes Kossuth utca a Arany János utca). Na jeho mieste bol v roku 1896 postavený nový, priestrannejší, ale rovnako z nepálených tehál. Do obecného domu sa vchádzalo z križovatky ulíc, rovno pod podstriešku. Jednotlivé kancelárie nasledovali v budove tiahnucej sa Kostolnou ulicou za sebou (kancelária notára, pisárov, hospodára, richtára atď.). V zadnej časti obecného domu bola menšia miestnosť pre obecných *hubňášov*. Za obecným domom boli ustajnené obecné býky, byt pre rodinu *kraviara* a obecného sluhu - *rendíra*. Nachádzalo sa tu skladište *leventoškého* a športového inventára, skladište futbalového mužstva, veľká obecná váha, požiarna zbrojnica a izba zvaná dedinská väznica. Obecný dom ako budova bol užívaný pol storočia a v rokoch 1944 - 48 bola na rovnakom mieste postavená nová budova obecného domu s novými kancelármi z pálených tehál. Podoba domu sa nezmenila. Budova bývalých stajní prešla výraznou rekonštrukciou a v súčasnosti je v nej umiestnená Pitvarošská slovenská národopisná zbierka. Hasičský voz v súčasnosti nahradilo hasičské auto, parkujúce vo dvore obecného domu. (Zdroj: Pitvaroš a Pitvarošania, 2007, Fotografie: Michal Kožuch, Juraj Majo, Radó-Hájas Dóra, Anna Lehocá, Emília Legíni, Zuzana Lehocá. Autor počítačového modelu: Michal Kožuch)